

การควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตและการเล่นเกมของเด็ก

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้ให้ความสำคัญในการพิจารณา ศึกษา การคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาในหลายเรื่อง หนึ่งในเรื่องนั้นคือ การพิจารณาศึกษา การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางสังคมเพื่อเด็กและเยาวชนในยุคดิจิทัล และได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมที่หลากหลายอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูล ข้อคิดเห็นที่กว้างขวาง อาทิ การเชิญ รองศาสตราจารย์ อติศักดิ์ ผลิตผลผลการพิมพ์ หัวหน้าศูนย์วิจัย มาให้ข้อมูลแนวทางการให้ความคุ้มครอง การสร้างเสริมความปลอดภัย และการป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก รวมถึงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตและการเล่นเกมของเด็ก

ข้อมูลจากการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๕ การจัดการสภาพแวดล้อม ตัวเด็ก ๒๔ ชั่วโมง “กรณีเด็กกับไอที” มีดังนี้

๑. ปัจจุบันเด็กสามารถเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพีซี โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือ ได้ง่าย ใช้เวลาต่อวันมากกว่ากิจกรรมอื่น สามารถเข้าถึงซอฟต์แวร์ เกม เว็บไซต์ ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม

๒. กังวลว่าธุรกิจสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่าย และเกมออนไลน์ มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งในประเทศและในภูมิภาค เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักทางการตลาด สถานการณ์การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เหมาะสมจะทวีความรุนแรงขึ้น

๓. แม้ว่าสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีผลดีหลายประการ แต่เด็กที่ใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เหมาะสม โดยการใช้เวลามากเกินไปและการเข้าถึงเนื้อหาไม่

เหมาะสมจะนำไปสู่โรคเสพติดเกม (Game Addiction) และโรคเสพติดอินเทอร์เน็ต (Internet Addiction) ซึ่งจะส่งผลให้เด็กใช้เวลาไม่เหมาะสม ลดทอนโอกาสการเรียนรู้ด้านอื่นๆ มีความเสื่อมถอยในพัฒนาการด้านการเรียน ขาดโอกาสในการออกกำลังกาย ส่งผลต่อสุขภาพ มีปัญหาพฤติกรรม แยกตัวออกจากครอบครัวและสังคม

๔. กังวลว่า ผู้ปกครอง ประชาชนที่มีหน้าที่ดูแลเด็ก เช่น ครู พี่เลี้ยงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ยังไม่ตระหนักถึงภัยที่ซ่อนเร้นอยู่ในสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าว และยังสนับสนุนให้เด็กเข้าถึงสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศตั้งแต่ปฐมวัย อีกทั้งผู้ปกครองนิยมซื้อสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสอนการใช้ให้เด็กตั้งแต่วัยเยาว์ ไม่มีเวลาดูแลเด็กและชุมชนไม่มีทางเลือกอื่นให้เด็ก

๕. ระบบใหญ่ของประเทศไม่ช่วยผู้ปกครองในการควบคุมการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศของเด็ก ขาดการพัฒนาการจำกัดเวลาและเนื้อหาการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเกมออนไลน์ของเด็ก ทั้งๆ ที่มีการเสนอกันมานานกว่า ในคณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับชาติ และทางเทคนิคสามารถทำได้จริง เช่น ขาดระบบเรตติ้ง ซอฟต์แวร์เว็บไซต์ เกม เกมออนไลน์ สำหรับเด็ก ทั้งๆ ที่มีการแก้ไขพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ ขาดระบบการลงทะเบียนโดยใช้เลขประจำตัวประชาชนและระบบสามารถระบุอายุผู้ใช้งานและกำหนดคุณสมบัติการใช้งานตามอายุได้ทันที

๖. ในระบบโรงเรียน ขาดระบบการประเมินการใช้สื่อไอที ที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน และขาดการเชื่อมโยงพฤติกรรมดังกล่าวสู่การประเมินการเลี้ยงดูเด็กโดยครอบครัว

๗. ขาดคำแนะนำมาตรฐานสำหรับผู้ปกครองและครู ในการดูแลเด็กให้ใช้สื่ออย่างเหมาะสมปลอดภัยตามอายุของเด็ก

ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๑. ให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงสิทธิของเด็กในการอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

ครอบคลุมทั้งการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัย และหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องรับผิดชอบในการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้กับเด็ก

๒. ให้ทุกภาคส่วนตระหนักในความไม่พร้อมทางสติปัญญาและวุฒิภาวะของเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี ในการควบคุมตนเองเมื่อสามารถเข้าถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเสรี ทำให้การใช้สื่อของเด็กนำไปสู่ผลกระทบทางสุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก เป็นหน้าที่ของครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานทุกภาคส่วนที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการจัดสภาพแวดล้อมของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ใหม่สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี

๓. ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงวัฒนธรรม คณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องพิจารณาการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการควบคุมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการควบคุมเวลาการใช้ ด้านการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กทั้งการหลอกให้เกิดการใช้เงิน การทำร้ายทางจิตใจ และการทำร้ายทางเพศ

๔. ให้คณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ และกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศกำกับให้ผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี แยกออกจากระบบของเด็กโตและผู้ใหญ่ โดยพัฒนาระบบการลงทะเบียนด้วยหมายเลข ๑๓ หลัก ตามบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับทุกคนทุกครั้งที่เข้าสู่ระบบ เพื่อระบุสถานะบุคคล ในกรณีที่อยู่ต่ำกว่า ๑๓ ปี ให้เข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตของเด็กซึ่งจำกัดการเข้าถึงในข้อมูลบางประเภท เกมบางชนิดตามเรตติ้ง จำกัดการใช้เครื่องมือสื่อสารตามข้อกำหนดของผู้ออกแบบ เช่น Facebook กำหนดอายุผู้ใช้ที่ต้องมากกว่า ๑๓ ปี เป็นต้น ระบบจำกัดเวลาผู้ใช้ไม่เกินกว่า ๒ ชั่วโมงต่อวัน และระบบห้ามการใช้เงินทุกประเภท ดำเนินการควบคุมการขายบัตรเติมเงินสำหรับการเล่นเกมให้กับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับระบบการใช้สื่อออนไลน์ของเด็ก

๕.ให้ผู้ดูแลเด็กในครอบครัว ครูในโรงเรียน ตรวจสอบการใช้คอมพิวเตอร์ทุกประเภทรวมทั้งแท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือของเด็กในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ว่าการใช้ระบบนั้นมีการลงทะเบียนด้วยหมายเลข ๑๓ หลักตามบัตรประจำตัวประชาชนหรือไม่ ได้เล่นเกมที่ห้ามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี หรือไม่ เล่นเกินกว่า ๒ ชั่วโมงต่อวันหรือไม่ และมีการใช้เงินประกอบการใช้สื่อออนไลน์หรือไม่ การอนุญาตให้เด็กกระทำดังกล่าวหมายถึงการเลี้ยงดูเด็กที่ปล่อยปละละเลยครอบครัวเด็กต้องได้รับการเยี่ยมบ้านเพื่อประเมินวิธีการเลี้ยงดูและความเสี่ยงของเด็ก และฝึกสอนทักษะการเลี้ยงดูเด็กแก่ผู้ปกครองโดยครูของโรงเรียน หน่วยงานด้านพัฒนาสังคมหรือสาธารณสุขของชุมชนสำหรับเด็กก่อนอายุ ๒ ปีนั้น ไม่ควรใช้สื่อไอทีในการส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ หรือเพื่อการเรียนของเด็กพร้อมกับสื่อหน้าจออื่นๆ เช่น โทรทัศน์เกินกว่า ๒ ชั่วโมงต่อวัน

๖.ให้กระทรวงวัฒนธรรมปรับปรุงกฎระเบียบการควบคุมร้านเกมอันได้แก่ การอนุญาตให้เด็กระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าเล่นได้ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐-๑๘.๐๐ นาฬิกา ต้องลงทะเบียนด้วยหมายเลข ๑๓ หลักตามบัตรประจำตัวประชาชน ไม่เล่นอินเทอร์เน็ต เกมที่ห้ามสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๑๓ ปี เล่นได้ไม่เกิน ๒ ชั่วโมงต่อวัน และไม่ใช้เงินประกอบการเล่นเกม ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสานงานกับวัฒนธรรมจังหวัดเพื่อตรวจสอบร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ตให้มีการปฏิบัติตามระบียบดังกล่าว และขยายนโยบายร้านเกมสีเขียวอย่างจริงจัง

คณะกรรมการธิการได้ให้ข้อคิดเห็น ดังนี้

๑.ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กควรจะมีการออกมาตรการควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ตต่างๆ ไม่ให้มีการหลอกลวงหรือชักจูงให้เด็กหลงผิดหรือกลายเป็นเหยื่อ ดังนั้นกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบ จะต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และบังคับใช้กฎหมายให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

๒.ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กในต่างประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกาได้ออกพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กสำหรับอินเทอร์เน็ต (the Children's Internet Protection Act: CIPA) มีวิธีการป้องกันคือ ให้นักเรียนที่เป็นผู้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตทำการปิดกั้นสื่อหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

๓.การออกกฎหมายเพื่อควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับเด็กนั้น อาจจะไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหที่ตรงจุดเสียทีเดียว ปัจจุบันมีการออกกฎหมายหลายฉบับเพื่อบังคับใช้ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีข้อจำกัด ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง ดังนั้น การออกกฎหมายแต่ละครั้งควรต้องคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม ครอบครัวที่จะตามมาด้วย

ร่วมแสดงความคิดเห็นได้ที่คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โทร.๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๒๖

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. 10300 email : dek_senate@hotmail.co.th หรือ Facebook: กมธ.พัฒนาสังคม หรือ กลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็กฯ วุฒิสภา โทร.02-831-9225-6 แฟกซ์ 02-831-9226